

## POSTANOWIENIE

Dnia 12 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Żywicka

w sprawie z powództwa K.M.  
przeciwko Uniwersytetowi w K.  
o odszkodowanie,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń  
Społecznych w dniu 12 maja 2025 r.,  
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie  
z dnia 4 października 2023 r., sygn. akt VII Pa 23/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1350 zł  
(jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych) powiększoną o odsetki  
wynikające z art. 98 § 1<sup>1</sup> k.p.c. tytułem zwrotu kosztów  
postępowania kasacyjnego.**

## UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z dnia 4 października 2023 r. w pkt I. oddalił apelację wniesioną przez stronę pozwaną Uniwersytet w K. od wyroku Sądu Rejonowego dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie z 13 grudnia 2022 r., zasądzającego od strony pozwanej Uniwersytetu w K. na rzecz powoda K.M. kwotę 19 575 zł tytułem odszkodowania za nieuzasadnione wypowiedzenie umowy o pracę z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 17 lipca 2021 r. do dnia zapłaty (pkt I); w pkt II. zasądził od Uniwersytetu w K. na rzecz K.M. 240 zł tytułem

zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym z odsetkami za opóźnienie w wysokości ustawowej od dnia uprawomocnienia się tego postanowienia do dnia zapłaty.

Strona pozwana wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 4 października 2023 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając naruszenie przepisów postępowania, które to uchybienie mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a to:

- art. 386 § 2 w zw. z art. 379 pkt 4 k.p.c. w zw. z 47 § 2 pkt 1 podp. a k.p.c. przez ich niezastosowanie wynikające z błędnego przyjęcia, że skład Sądu pierwszej instancji był prawidłowo obsadzony, w sytuacji gdy skład ten był sprzeczny z art. 47 § 2 pkt 1 lit. a k.p.c.

- art. 367 § 3 k.p.c. (w brzmieniu na dzień apelacji), w związku z art. 379 pkt 4 k.p.c. w zw. z 47 § 2 pkt 1 podp. a k.p.c., poprzez ich nie zastosowanie, i rozpoznawanie sprawy przez Sąd drugiej instancji w niewłaściwym składzie.

- art. 327<sup>1</sup> k.p.c. w zw. z 6 k.c., poprzez niewskazanie przez Sąd drugiej instancji podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, w oparciu o którą Sąd ten przyjął, że stanowisko zajmowane przez powoda w uczelni nie było zindywidualizowane i niepowtarzalne, a ograniczenie się wyłącznie do lakonicznego stwierdzenia, bez odwołania do stanu faktycznego, co uniemożliwiło dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania skarżonego orzeczenia; a nadto poprzez błędne rozłożenie ciężaru dowodu poprzez uznanie, że to pracodawca winien wykazywać, że stanowiska piastowane na uczelni nie są tożsame, mimo, że zarzut, że pracodawca winien zawrzeć w wypowiedzeniu kryteria doboru do zwolnienia pracownika był zarzutem powoda, a co za tym idzie to on winien wykazać warunki do obligatoryjnego stosowania/powołania kryteriów doboru w wypowiedzeniu.

Skarżący podniósł również zarzut naruszenie przepisów prawa materialnego, a to: - art. 30 § 4 w zw. z art. 45 § 1 k.p. poprzez jego błędną wykładnię i bezzasadne przyjęcie, iż Sąd pierwszej instancji prawidłowo zastosował przepisy prawa materialnego, uznając iż ze względu na brak skonkretyzowania przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę i niewskazanie rzeczywistych przyczyn zwolnienia

strona oraz brak wskazania kryteriów doboru do zwolnienia pozwana naruszyła art. 30 § 4 k.p.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na:

a) nieważność postępowania - niewzięcie pod uwagę przez Sąd Okręgowy (nieprawidłowe wyinterpretowanie) przepisów procedury, i zignorowanie błędnego obsadzenia składu w toku pierwszej instancji (skład jednoosobowy w miejsce trzyosobowego złożonego z jednego sędziego zawodowego i dwóch ławników), a także poprzez rozpoznanie sprawy przez Sąd odwoławczy, również w błędnym składzie (jednoosobowym, w miejsce składu trzyosobowego złożonego z trzech sędziów zawodowych).

b) oczywistą zasadność skargi kasacyjnej z uwagi na naruszenie w ocenie pozwanej przepisów procedury, mające istotny wpływ na zapadłe rozstrzygnięcia. W ocenie pozwanej nie ulega wątpliwości, że zarówno skład Sądu pierwszej instancji był błędnie obsadzony, jak i błędnie obsadzony był skład Sądu odwoławczego, a więc zachodzi konieczność powtórzenia postępowania.

Ponadto w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne związane z interpretacją norm przepisów art. 15 z z<sup>1</sup> ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r., o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem i zwalczaniem COVID-19 i innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, w brzmieniu nadanym na mocy art. 4 ustawy z dnia 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw i art. 2, art. 45 ust. 1 konstytucji RP, art. 31 ust. 3 oraz art. 182 Konstytucji RP, oraz art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw i art. 2 Konstytucji RP, jak też rozbieżnościami w poszczególnych sądach, gdzie mimo jednolitego zdawałoby się stanu prawnego, poszczególne sądy w różnych apelacjach bądź to hołdują ustalaniu składów trzyosobowych, bądź to jednoosobowych, co skutkuje koniecznością oceny wzajemnej relacji ww. norm, oraz powstaniem problemów, prowadzących się do odpowiedzi na następujące pytania:

a) Czy art. 15 z z<sup>1</sup> ust. 1 pkt 4 ustawy j.w., w zakresie w jakim ogranicza w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii

ogłoszonego powodu COVID - 19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich prawo do rozpoznania spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy w składzie z udziałem ławników, jest zgodny z art. 2, art. 45 ust. 1 konstytucji RP, art. 31 ust. 3 oraz art. 182 Konstytucji RP.

b) Czy art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, jest zgodny z art. 2 Konstytucji RP, w zakresie, w jakim przepisy intertemporalne określone w art. 32 ust. 1 ustawy z 7 lipca 2023 r., wprowadzają uregulowanie, zgodnie z którym art. 1 ust. 15 ustawy z 7 lipca 2023 r. wykreślający z Kodeksu postępowania cywilnego art. 367 § 3 k.p.c., oraz art. 1 ust. 16 ustawy z 7 lipca 2023 r., wprowadzający do Kodeksu postępowania cywilnego art. 367<sup>1</sup> k.p.c., zmieniają skład orzekający sądu drugiej instancji w toku sprawy - tj. wstecz.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości

stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada również przypomnieć, że w przypadku powoływania się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, w uzasadnieniu wniosku (sporządzonym odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zostać sformułowane zagadnienie prawne oraz przedstawione argumenty prawne, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Zgodnie ze stanowiskiem jednolicie wyrażanym w judykaturze, oznacza to w praktyce, że zagadnienie prawne musi odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1996 r., II UR 5/96, OSNAPiUS 1997 nr 3, poz. 39 i postanowienie z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, nie sprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179), 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (a zatem poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, czy też z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Natomiast zgodnie z utrwalonym stanowiskiem judykatury skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno

być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy juretrycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPIUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPIUS 2003 nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wywodu prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

W sprawie nie doszło do nieważności postępowania. Przedmiotowa skarga nie jest również oczywiście uzasadniona, a także nie występują w niej istotne zagadnienia prawne.

W tym zakresie Sąd Najwyższy zauważa, że skarżący łączy przesłankę nieważności postępowania z oczywistą zasadnością i występowaniem istotnego zagadnienia prawnego. Tymczasem, już tylko z samej przedstawionej wyżej istoty ustawowych przesłanek przedsądu, przewidzianych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1, 3 i 4 k.p.c., wynika, że co do zasady nie mogą one występować jednocześnie. Jeżeli bowiem w sprawie rzeczywiście występuje istotne zagadnienie prawne, od którego rozstrzygnięcia zależy wydanie prawidłowego orzeczenia co do istoty sprawy, to z natury rzeczy ewentualny błąd orzeczniczy popełniony przez Sąd drugiej instancji

nie może mieć charakteru oczywistego i podstawowego, a już w szczególności powodować nieważności postępowania w sprawie. W sprawie nie występuje natomiast nieważność postępowania, bądź skarga kasacyjna nie może być, z kolei, uznana za oczywiście uzasadnioną, jeżeli o występowaniu tej przesłanki miałoby świadczyć naruszenie przepisów prawa, których wykładnia nasuwa tak duże wątpliwości, iż konieczne jest ich wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy w ramach sformułowanego w tej sprawie zagadnienia prawnego (por. pośród wielu postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2011 r., II PK 247/10, LEX nr 1274964).

Przechodząc do oceny zarzutu nieważności postępowania, który jak wskazano wyżej łączy się z zarzutem oczywistej zasadności skargi, jak również podniesionymi w niej istotnymi zagadnieniami prawnymi, należy wskazać, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na zarzucie naruszenia normy art. 15 zzs<sup>1</sup> ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r., o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem i zwalczaniem COVID-19 i innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, art. 367<sup>1</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 379 pkt 4 k.p.c. w ten sposób, że Sąd rozpoznał sprawę w postępowaniu apelacyjnym w składzie jednego sędziego, co skutkowało nieważnością postępowania, gdyż ogranicza prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy.

Przyczyna nieważności postępowania, której skarżący upatruje w ukształtowaniu składu sądu orzekającego sprzecznego z przepisami prawa (art. 379 pkt 4 k.p.c.), została oparta na regulacji art. 367<sup>1</sup> § 1 k.p.c., dodanego do Kodeksu postępowania cywilnego z dniem 28 września 2023 r. na mocy art. 1 pkt 16 ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego, ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r., poz. 1860), zmieniającej ustawę z dniem 28 września 2023 r. Ustawodawca, wprowadzając to unormowanie, uchylił jednocześnie art. 367 § 3 k.p.c., który przewidywał, że w postępowaniu apelacyjnym sąd rozpoznaje sprawę w składzie trzech sędziów.

Obecnie reguła ta została odwrócona, gdyż zgodnie z art. 367<sup>1</sup> § 1 *in principio* k.p.c. zasadą jest rozpoznawanie spraw przez sąd drugiej instancji w

składzie jednego sędziego. Od zasady tej przewidziano wyjątki. W składzie trzech sędziów sąd drugiej instancji rozpoznaje - obligatoryjnie - sprawy: 1) o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia choćby w jednej z wniesionych apelacji przekracza milion złotych; 2) rozpoznawane w pierwszej instancji przez sąd okręgowy jako właściwy rzeczowo, z uwzględnieniem pkt 1; 3) rozpoznawane w pierwszej instancji w składzie trzech sędziów na podstawie art. 47 § 4 k.p.c. (art. 367<sup>1</sup> § 1 pkt 1-3); fakultatywnie zaś w składzie trzech sędziów może rozpoznać sprawę szczególnie zawiłą lub mającą charakter precedensowy (art. 367<sup>1</sup> § 3 k.p.c.).

Z przepisów intertemporalnych wynika, iż w postępowaniach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie sąd rozpoznaje sprawę w składzie zgodnym z przepisami ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą (art. 32 ust. 1 w związku z art. 1 pkt 16 ustawy zmieniającej). Wobec treści powyższych przepisów składy sądów odwoławczych, w postępowaniach wszczętych i niezakończonych od dnia wejścia w życie przepisów, zatem od 28 września 2023 r., zostały ukształtowane zgodnie z regułami przyjętymi w art. 367<sup>1</sup> § 1 k.p.c. (uchwała Sądu Najwyższego z 12 kwietnia 2024 r., III CZP 55/23, OSNC 2024 Nr 9, poz. 85).

Sąd, rozpoznając przedmiotową sprawę w składzie jednoosobowym, działał zgodnie z art. 367<sup>1</sup> § 1 k.p.c. Przepis ten został wprowadzony ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. (Dz.U. z 2023 r., poz. 1860), która weszła w życie 28 września 2023 r., czyli po uchwale Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2023 r., III PZP 6/22 (OSNP 2023 nr 10, poz. 104). W uchwale tej Sąd Najwyższy, w składzie powiększonym, rozstrzygał o nieważności postępowania, gdy rozpoznanie sprawy cywilnej przez sąd drugiej instancji następuje w składzie jednego sędziego ukształtowanym na podstawie art. 15zzs<sup>1</sup> ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczegółowych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tj. Dz.U. 2024 r., poz. 340), który to przepis nie miał zastosowania do postępowania przed Sądem drugiej instancji w niniejszej sprawie. Tym samym uchwała Sądu Najwyższego nie ma zastosowania do postępowania przed Sądem odwoławczym w niniejszej sprawie, gdzie Sąd Okręgowy rozpoznał sprawę w



składzie wynikającym z przepisu art. 367<sup>1</sup> § 1 pkt 2 w związku z pkt 1 k.p.c., a zatem skład jednoosobowy sądu orzekającego był prawidłowy.

Odnosząc się natomiast do zarzutu nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji, Sąd Okręgowy prawidłowo wyjaśnił, że brak było podstaw do stwierdzenia nieważności postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym bez udziału ławników w składzie sądu, tj. w oparciu o art. 379 pkt 4 k.p.c. Skład Sądu Rejonowego odpowiadał unormowaniom prawnym właściwym w tym zakresie, w tym wypadku art. 15zsz<sup>1</sup> ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, który - wbrew twierdzeniom strony pozwanej - znajdował zastosowanie w niniejszej sprawie w oparciu o przepisy przejściowe ustawy z dnia 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw.

Ostatecznie w odniesieniu do podniesionych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej zarzutów naruszenia przepisów Konstytucji, należy podnieść, że Konstytucja RP nie normuje, a zatem tym bardziej nie nakazuje, wprowadzenia w postępowaniach cywilnych określonego modelu składów sądów w sprawach cywilnych. Art. 182 Konstytucji RP stanowi jedynie, że udział obywateli w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości określa ustawa, a jak wyżej wykazano, procedowanie w niniejszej sprawie odbyło się w składach zgodnych z przepisami ustawowymi.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach orzeczono stosownie do art. 98 § 1 i § 1<sup>1</sup> k.p.c. w związku z art. 398<sup>21</sup> k.p.c.

M.G.

[a.ł.]

